

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. IX. Ex Adversariorum testimoniis ostenditur, doctrinam Thomistarum,
nihil habere cum Ianseniana commercij,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

Sed hac opinione dempta, nihil obstat, imò prorsus veritati consentaneum est, dicere Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, ac sanguinem fudisse; tum quia antecedenti voluntate salutem omnium voluit; tum quia sufficiens pro omnibus pretium obtulit. Falsum autem est, & hæreticum, dicere Christum pro salute duntaxat prædestinatorum mortuum esse, cum multis reprobis, omnibusque adeò justificatis, gratias tradita à Thomistis notione sufficiens meruerit, quibus ad salutem pervenire possent; quamvis nemo eis bene utatur, & in accepta iustitia perseveret, nisi uberioribus illis & efficacibus auxiliis adjuveatur.

ARTICVLVS IX.

Ex Adversariorum testimonio ostenditur, doctrinam Thomistarum, nihil habere cum Ianseniana commercij.

Cum teste Novatiano cap. 18. de Trinit. firmum sit genus probationis quod ab Adversariis sumitur, ut veritas etiam ab ipsis inimicis veritatis probeatur, non potest melius ad manifestiùs ostendi, doctrinam Thomistarum de decretis & auxiliis per se efficacibus, nullum cum Ianseniana habere commercium; quam recensendo plura Adversariorum testimonia, quibus id ita ingenuè profitentur, ut eos conductos crederes in patrocinium & defensionem Thomistarum.

135.

In primis enim P. Annatus, unus ex præcipuis ac illustrioribus Molinæ ac scientiæ mediæ defensoribus, librum Romæ edidit, cui hunc titulum præfixit: *Iansenius à Thomistis gratia per seipsam efficacis defensoribus condemnatus, circa quinque propositiones qua Romæ examinatur, ipsumque his verbis inchoavit. Ianseniani Theologi, seu ut errorem tegant, seu ut in eo periculo in quo versantur, Patres Dominicanos habeant propitios, adulatoriâ quadam simulatione fingunt pugnare se tantum pro gratia physice prædeterminante, quam vocant gratiam per seipsam efficacem; nec aliud spectare, quam ut sartatecta sit illa doctrina, pro quo tanta contentione disputatum est, sub duobus Pontificibus, in Congregationibus de Auxiliis; & quia dicitur id aliquibus persuasisse, interesse puto, tum communis boni veritatis, quam omnes quarimus; tum privata Thomistarum dignitatis, autoritatisque, quam non expedit in censura damnabilium sententiarum implicari, ut omnes intelligant, præcipuos defensores gratia physice prædeterminantis, & qui causam illam ardentius egere circa tempora disputationum, contraria omnino posuisse principia, principii Iansenianis, quod ut spero, Lector adeo perspicue intelliget, ex oppositione doctrinæ illorum Thomistarum, ad quinque propositiones Iansenij, ut non dubitem, quin mecum dicturus sit, eos qui tam facile sibi parantur imponi à Iansenistis, alterutram necessario Theologiam nescire, nempe vel Thomisticam, vel Iansenianam. Deinde toto illo opusculo, varia Thomistarum profert testimonia, quibus evincit Thomisticam doctrinam à Ianseniana discrepare plurimum, nihilque adinvicem habere commercij. Idipsum disertè declarat in libro de libertate incoacta, in libro contra Bajanos, & in opusculo cui titulus est: *Informatio de quinque propositionibus ex Iansenij Theologia collectis, ac demum in libro quem nuper edidit, & cui hunc titulum præfixit, La conduite de l'Église, in quo decem & octo Thomistas inter &**

A Iansenianos insinuat discrimina. Unde plurimum illi debet Schola Thomistica, quod eam à Ianseniana sejunxerit; sed plus deberet, si eadem sinceritate, & aequitate, illam nihil cum Calvinistis affinitatis & commercij habere fateretur: nec solum in hoc Scholæ Thomistica, sed & sibi ipsi, ac veritati consulere, cum (ut supra annotavimus) Thomistæ non possint à Iansenianis distrahi, nisi pariter à Calvinistis sejungantur.

B Quantum etiam Thomistæ à Iansenio & Iansenianis distent, disertè declarat nuperrimus, ac celeberrimus Societatis scriptor, P. Stephanus Dechamps, libro 2. de hæresi Ianseniana, disp. 6. cap. 9. his verbis: *Glorientur licet Ianseniani, tot se nuperi dogmatis patronos habere, quot physica prædeterminationis defensores existerant, verè tamen mihi videor esse dicturus, nullos huic doctrinæ infensores reperiri, quam qui post natam Calvini hæresim, ex S. Dominici ordine, aliisque ejusdem sacrae Theologiæ, majoris eruditionis & ingenij laude floruerunt. Adducitque sigillatim eos, & eorum dicta. Et disp. 3. cap. 3. Quam invidiosè (inquit) novi dogmatis fautores queruntur, per Iansenij latus unquam S. Dominici familiam peti! Quam importunè jactant eandem esse utriusque causam, nec illum Tridentina Synodi fulminibus percipi posse, quin isdem physica prædeterminationis assertores omnes ambruantur! Hoc in circulari apud imperitos & mulierculas deblaterant; hoc in publicis Doctorum concertationibus urgent acerrimè; hoc in libellis, quos tam frequentes emittunt in lucem, magno verborum apparatu ac pompa, cum omnibus expostulant. At istud tamen falsitatem omnem superat, & ab iis cum stomacho ridetur, quibus utraque opinio nota est atque perspecta.*

C Similia habet P. Martinonus in Anti-Iansenio paginâ 708. ubi hæc scribit: *Hanc esse Thomistarum & Jesuitarum causam qui dicunt, errant, vel ipsis Thomistis judicibus. Nulla est ex illis quinque propositionibus ad Summum Pontificem missis, ut eas speciali censura notare dignetur, quam duo illi Ordines non damnent, & Censurâ dignam judicent: nulla, cujus oppositum sibi certum esse non profiteantur: nulla denique, quam urriusque familie Theologi, quoique de his rebus scripserunt, non graviter infestati sint. Item paginâ 131. profertur gratiam efficacem, quam docent Thomistæ, non necessitate voluntatem, sicut eam quam admittit Iansenius: Si falsum est (inquit) D. Augustinum docuisse gratiam necessitate voluntatem, & amissam esse libertatem indifferentiam, consequens est, fixa confessionem Adversarij, sententiam de electione & reprobatione independentem à præscientia operum, esse alienam à mente D. Augustini. Atqui evidens est, ut alibi ostendimus, Augustinum non ita docuisse, ut neque ullum alium Doctorem Catholicorum ante Iansenium: ne ipsos quidem assertores physica prædeterminationis, qui nihilominus volunt gratiam non inferre necessitatem voluntati, sed salvam manere libertatem indifferentiam, qua non perit per peccatum originale, detestantur; doctrinam contrariam, ut errorè Lutheri in libro de servo arbitrio, & Calvinii libro 2. Inst. cap. 2. & 3. damnatum à Tridentino sess. 6. cap. 5. & can. 4. & 5.*

D His adjungo Stubrochium in notis in primam Pauli Irenæi disquisitionem, ubi illi respondens, hæc habet: *Multa effundis, vel effuris absque & heterodoxa, v. g. Iansenium rectè sensisse, ac unam duntaxat gratia efficacis asserionem ab illo astrui: Thomistica, inquis, falleris ex ipsius Iansenij confessione. At (inquis) Innocentius &*

136.

137.

138.

viva

viva vocis oraculo, & scripto, declaravit, se qua-
sitionem de auxiliis non attingisse. Sed quid hec
ad errores & hereses Iansenij? frustra enim Tho-
mistis vestris partibus accensetis, qui vos ut dam-
natos hereticos rejiciunt. Et infra. Iesuita rem
suo modo explicat, Thomistæ suo: utroque lici-
to, & Catholico. Vos neutrum sequi estis: non
Iesuiticum, quem horretis: non Thomisticum,
quia Thomistæ constanter asserunt errare Iansenium,
& ab ipsis non stare: Calvinianum igitur
modum tenetis, ac proinde prorsus hereticum.

339. Non est etiam prætermittendus Martinez de
Ripalda: Ille enim Tomo adversus articulos Mi-
chaëlis Baij, à Pio V. & Gregorio XIII. dam-
natos, pluribus in locis asserit, longè diversam
esse Bajanorum & Thomistarum doctrinam, fru-
straque Bajanos, seu Iansenianos, in sui tutelam
eos sibi patronos advocare. Nam libro 2. disp.
14. sect. 5. sic ait: Falluntur aperti, qui assertores
physicæ prædeterminationis à Bajanis non di-
vidunt, & fallunt Bajani volentes persuadere
suam ab eorum sententia non esse diversam.
Quod manifestum erit productis in lucem discrimi-
nibus, quibus eorum sententia à Bajana dis-
cedit. Et mox quatuor inter Bajanorum & Tho-
mistarum doctrinam assignat discrimina, inter
quæ secundum & præcipuum est, quod Bajani
ingenuè admittunt per gratiam induci necessitatem
antecedentem ad operandum, & eam non repu-
gnare libertati, quia libertas soli repugnat coac-
tioni, atque violentiæ. Prædeterminatores verò
renunt admittere induci per gratiam efficacem
necessitatem antecedentem, sed solam consequen-
tem; libertatiq; asserunt contrariam, non solam
coactionem, sed etiam antecedentem necessitatem.
Quippe potestas antecedens agendi bonum, à Ba-
janis solum asseritur constituta per gratiam in-
trinsecè efficacem, & determinantem ad agendum
inevitabili necessitate voluntatem. A Prædetermi-
natoribus verò asseritur constituta per gratiam
sufficientem, & indifferentem ad non agendum
seorsim à gratia intrinsecè efficaci, qua non per-
tinet ad posse agere, sed ad actualem actionem;
quia ejus munus & effectus formalis non est
reddere arbitrium potens, & sufficiens operari bo-
num, sed applicare & facere ut ejus potestas & suf-
ficientia reducatur ad actum. At necessitate ante-
cedenti ad consentiendum seclusa, rectius possunt
Prædeterminatores tueri potestatem liberam dissen-
tiendi gratia, quam Bajani; cum necessitas antece-
dens consentiendi, potestatem dissentiendi reno-
veat, necessitas enim consentiendi, dissuadet potesta-
tem dissentiendi; ubi enim potestas dissentiendi est,
non videtur esse consentiendi necessitas. Item disp.
15. sect. 15. refert pluriù Thomistarum testimonia,
quibus indifferentiam ad libertatem necessariam
esse asserunt, tandemque sic concludit: Ex his
constat Bajanos à Thomistarum sententia distare
in tradenda definitione & conditione libertatis.
Quippe Thomistæ constantissimè tuerentur, liberta-
tem non posse cum necessitate antecedenti componi,
& vindicare indifferentiam potestatis ad utrum-
que, demptaque potestate ad utrumque indifferenti,
adimi libertatem. Bajani verò, libertatem cum ne-
cessitate antecedenti conjungunt, & indifferentiam
potestatis ad utrumque necessariam ad libertatem,
instanter explodunt, & absque potestate ad utrum-
que indifferenti, voluntatem humanam mereri &
demereri posse, tuerentur, nec ad hanc libertatem
aliam conditionem desiderant, quam voluntariam
& spontaneam, qualis competit dilectioni necessa-

Tom. I.

A rie Dei. A quo Thomistæ procul recedunt. Vnde frustra
Bajani in sui tutelam eos sibi advocant Patronos.
Denique ejusdem veritatis testem appello illu-
strissimum Caramuclem, Satrianensem, & Cam-
paniensium Episcopum: ille enim in Theologia
fundamentali cap. 1. fundamento 1. respondens
ad primam objectionem, sic ait: Ad primam res-
pondeo, assignando disparitatem inter Thomista-
rum & Iansenistarum opinionem: illa enim est
probabilissima, & ut talis ab Ecclesia sapissimè
approbata: hæc autem à multis Pontificibus reje-
cta, & tandem ab Innocentio X. hereseos condem-
nata; & hoc sufficit, ut altera defendatur, & al-
tera non defendatur. Et infra Thez. 3. notabili 2.
Ianseniani (inquit) non debent accenseri Thomi-
stis, isti enim (etiam quando loquuntur severissi-
mè) negant in sensu diviso necessitatem, quod
probabiliter sufficit ut salvetur libertas. A: Ian-
seniani in omni sensu necessitatem protrudunt, &
re sublata, retinent merum libertatis vocabulum.
Tantum ergo habentes impostam nubem tes-
tium, nemo prudens & sapiens potest Thomistis
Janfensinum objicere, cujus præcipua in decursu
hujus operis fundamenta convellemus; & totam
ferè Janfensij doctrinam, Thomisticæ Scholæ
principiis repugnare demonstrabimus. Interim
placet hic brevem tabellam exponere, ex qua
quinque propositiones ab Innocentio X. prof-
criptas, fuisse pariter à D. Thoma tribus ante se-
culis damnatas, manifestum erit.

ARTICVLVS X.

Quinque propositiones à Summo Pontifice
Innocentio X. damnatæ, juxta
doctrinam D. Thomæ.

P R O P O S I T I O I. Aliqua Dei præcepta hominibus 140.
justis, volentibus, & conantibus, secundum
presentes quas habent vires, sunt impossibilia;
deest quoque illis gratia, quæ possibilia fiunt.

D. Thomas qu. 24. de verit. art. 14. ad 1. Illud
quod præcipit Deus, NON EST IMPOSSIBILE HO-
MINI AD SERVANDUM. Quodlibeto 2. art. 6.
Nullus tenetur ad hoc quod est supra vires suas, nisi
per modum quò FIT SIBI POSSIBILE. In 2. dist.
28. art. 3. in 1. argumento sed contra, Hieronymus
ait, Qui Deum dicit PRÆCIPERE IMPOSSIBILIA,
anathema sit. Et in 2. argumento, Deus non est
magis crudelis quàm homo: sed homini imputatur
in crudelitatem, si obliget aliquem per præceptum,
AD ID QUOD IMPLERE NON POTEST: Ergo hoc
de Deo nullo modo est estimandum.

Propositio II. Interiori gratia in statu naturæ 141.
lapsæ nunquam resistitur.

D. Thomas primæ ad Theffalonicenses cap. 5.
lect. 2. Aliquis dicitur exinguere spiritum in se,
vel in alio, cum alius aliquid boni ex fervore Spi-
ritus sancti vult facere; vel etiam cum aliquis bo-
nus motus in ipso surgit, ET IPSE IMPEDIT:
Actorum 7. Vos semper Spiritui Sancto resististis.
Quibus verbis aperte agnoscit S. Doctor, in statu
naturæ lapsæ gratiam aliquam interioriorem mo-
ventem, cui resistitur. Similiter aliis in locis ad-
mittit auxilium quò homo non utitur, & quod in
vanum recipit: ait enim 2. ad Corinth. cap. 6.
lect. 1. Quicumque GRATIA RECEPTA NON U-
TITUR ad vitandum peccata, & consequendam
vitam æternam, hic gratiam Dei in vanum recipit,
Et 1. 2. qu. 106. art. 2. ad 2. Si quis post acceptam
gratiam novi Testamenti peccaverit, majori pœnâ
est dignus, tanquam majoribus beneficiis ingratus,
Z 2